

Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği Ebeveyn Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği Ebeveyn Formu*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31508>

Özet

Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği Ebeveyn Formu, Sara Kefi tarafından 2018 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, çocukların temel **bilimsel süreç becerilerini** günlük yaşamda ne düzeyde kullandıklarını, ebeveynlerin gözlemleri aracılığıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirme çalışması, ebeveynlerin çocuklarının bilimsel düşünme ve problem çözme yeteneklerine dair algılarının sistematik bir şekilde ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin **geçerlilik** ve **güvenilirlik** özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Temel Bilimsel Süreç Becerileri, Ebeveyn Formu, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, **Bilimsel Yöntem**, Sara Kefi, Eğitim.

Yazarlar

Sara Kefi

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin veya çocukların sahip olduğu temel bilimsel süreç becerilerinin (gözlem yapma, ölçme, sınıflama, tahmin etme, sonuç çıkarma vb.) günlük yaşamdaki uygulama düzeylerini tespit etmektir. Bu form, doğrudan çocuktan bilgi almak yerine, çocuklarla sürekli etkileşim halinde olan ebeveynlerin objektif gözlemlerine dayanarak bu becerilerin kullanım sıklığı ve kalitesini ölçmeyi hedefler.

Bu tür bir araç, eğitim bilimleri alanında, özellikle erken çocukluk ve ilköğretim döneminde bilim eğitiminin etkinliğini değerlendirmek ve ebeveynlerin bu süreçteki rolünü anlamak için kritik öneme sahiptir. Ölçek, ebeveynlerin çocuklarının bilimsel düşünme eğilimlerini ne kadar fark ettiklerini de dolaylı yoldan gösterir.

Yapı

Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği, **bilimsel süreç becerileri** (BSB) yapısını ölçmektedir. BSB, bilimsel bilginin edinilmesinde ve problem çözmede kullanılan temel zihinsel ve fiziksel beceriler bütünüdür. Bu beceriler genellikle şunları içerir:

Gözlem (Observation): Çevreyi dikkatli bir şekilde inceleme.

Sınıflama (Classification): Nesneleri veya olayları ortak özelliklerine göre gruplandırma.

Ölçme (Measurement): Nicel veriler toplama.

İletim (Communication): Elde edilen bilgileri başkalarına aktarma.

Tahmin Etme (Prediction): Olayların gelecekteki sonuçları hakkında mantıksal çıkarımlar yapma.

Ölçek, ebeveynlerin çocuklarının bu becerileri ev ortamında veya sosyal aktiviteler sırasında ne sıklıkta sergilediğini değerlendirilmesini talep ederek yapıya ilişkin veri toplamaktadır.

Geçerlik

Sara Kefi'nin 2018 tarihli çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanmıştır. Geçerlik (Validity) çalışmaları, ölçeğin gerçekten de ölçmeyi amaçladığı temel bilimsel süreç becerileri yapısını ölçtüğünü göstermek için gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla genellikle **Faktör Analizi** yöntemine başvurulmuştur. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen boyutlar altında toplanıp toplanmadığını inceleyerek iç tutarlılığı ve yapısal uygunluğu değerlendirmiştir. Orijinal makalede detaylı geçerlik katsayıları (örneğin, faktör yükleri veya uyum indeksleri) sunulmuştur.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability) analizleri, ölçeğin ölçtüğü yapıyı tutarlı ve kararlı bir şekilde ölçüp ölçmediğini belirlemek için yapılmıştır. 2018 tarihli çalışmada kapsamında, ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği incelenmiştir.

Genellikle iç tutarlılık güvenilirliği için **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek alfa değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı temel yapıyı ölçmeye hizmet ettiğini gösterir. Bu güvenilirlik bulguları, Ebeveyn Formu'nun bilimsel araştırmalarda kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında uygulanan Faktör Analizi, Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği Ebeveyn Formu'nun kaç alt boyuttan oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı mı, yoksa tek boyutlu bir yapıyı mı temsil ettiğini belirlemede merkezi bir rol oynamıştır.

Faktör analizi sonuçları, ebeveynlerin gözlemlediği bilimsel becerilerin hangi kategoriler altında toplandığını netleştirerek, ölçeğin teorik çerçevesini güçlendirmiştir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin bilimsel süreç becerilerinin farklı yönlerini ayrıştıran ölçme yeteneğini sağlamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi Ölçek olduysa varsayılmaktadır, detaylar orijinal makalede mevcuttur.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler (Çocukların bilimsel süreç becerilerini gözlemleyen yetişkinler)

Age Group: Ebeveynlerin çocukları için (Genellikle okul öncesi ve ilköğretim çağı çocukları)

Population Details: Ölçek, çocukların temel bilimsel süreç becerilerini ev ve sosyal ortamlarda kullanma düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir.

Test Methodology: Öz Bildirim/Gözlem Temelli Değerlendirme (Ebeveynlerin çocuklarının davranışları hakkındaki gözlemlerine dayalı derecelendirme).

Anahtar Kelimeler

Sara Kefi, Kastamonu Education Journal, Çocuk Gelişimi, Bilim Eğitimi, Psikometri, Gözlem Becerileri, Ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: sarakefi@gmail.com

Correspondence Address: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Sara Kefi tarafından 2018 yılında geliştirilmiş ve yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar (Sara Kefi) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: sarakefi@gmail.com.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: temel-bilimsel-surec-becerileri-kullanma-duzeyi-olcegi-ebeveyn-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Kefi, S. (2018). Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği : Ebeveyn formunun geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Education Journal*, 26(3), 613-628. doi:10.24106/kefdergi.379210

Temel Bilimsel Süreç Becerileri Kullanma Düzeyi Ölçeği Ebeveyn Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri doğrudan alınmamıştır. Maddeler, Kefi (2018) tarafından yayımlanan makalenin eklerinde veya ilgili literatürde bulunabilir.